

ข้อมูลทั่วไป

๑. ประวัติความเป็นมา

สำนักงานเขตคลองสานเดิมเป็นอำเภอ เรียกว่า อำเภอบุปผาราม ซึ่งตามนามเดิมเรียกว่า อำเภอบางลำภูล่าง (อ้างตามหนังสือ กรมพระนครบาล ที่ ๑๙๙/๒๒๘๓ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๔๕๙) ตั้งที่ว่าการที่หน้าวัดทองธรรมชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕ ย้ายมาตั้งที่หน้าวัดทองนพคุณ ในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๘ มหาอำมาตย์ตรี พระยาเพชรปानी อธิบดีกรมพระนครบาล ได้ประกาศตั้งที่ว่าการอำเภอบุคคล (ตามประกาศเปิดที่ว่าการในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๘ ให้ตั้งอำเภอ ขึ้นในเป็น ๒๕ อำเภอ) มีที่ทำการอำเภอตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา หน้าวัดทองนพคุณ และให้ผู้อยู่ในท้องที่ อำเภอบุปผารามไปกระทำการต่าง ๆ ที่ ที่ว่าการอำเภอบุคคล วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๙ มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาอมรรตยาธิบดีพระกรมพระนครบาล มีหนังสือกราบทูลพระเจ้าฟ้ายาเธอ กรมหลวงปราจิณกิติบดี ราชเลขาณูการ ให้ขอพระราชทานเปลี่ยนนามอำเภอบุปผาราม

ซึ่งเดิมขอพระราชทานเปลี่ยนนามเป็น อำเภอบางลำภูล่าง ตามนามอำเภอเดิมนั้น แต่เนื่องจากที่ตั้งอำเภออยู่ที่วัดทองนพคุณ ซึ่งมีตำบลอยู่ ๓ ตำบล คือ ๑. บ้านสมเด็จ ๒. คลองสาน และ ๓. พระปรางเหล็ก ที่ตั้งอยู่ในท้องที่ตั้งทำการอำเภอนี้ จึงขอพระราชทานเปลี่ยนนามตามชื่อใดชื่อหนึ่งใน ๓ ตำบลนี้ แทนนามอำเภอบุปผาราม กรมราชเลขาณูการ จึงนำความการบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละออง รุสสีพระบาท พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงได้โปรดเกล้าฯ พระราชทานอำเภอบุปผารามว่า อำเภอคลองสาน ตามหนังสือ กรมราชเลขาณูการที่ ๖๒/๒๘๖ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๙ และประกาศเปลี่ยนนาม ณ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๙ ต่อมาวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ ได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องยุบรวมอำเภอและยุบอำเภอลงเป็นกิ่งอำเภอ โดยมีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ว่าเนื่องจากอำเภอบางแห่งเป็นอำเภอเล็กมีปริมาณงานไม่มากและจำนวนพลเมืองมีน้อยการ คมนาคมระหว่างอำเภอสะดวกขึ้น

จึงสมควรที่จะปรับปรุงเขตปกครองเสียใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพท้องที่ เพื่อประโยชน์แก่ ราชการและความสะดวกของประชาชน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยุบรวมอำเภอ และยุบอำเภอลงเป็น กิ่งอำเภอ พ.อ.พหลพล พยุหเสนา นายกรัฐมนตรี จึงรับสนองพระบรมราชโองการประกาศยุบอำเภอโดย ยุบอำเภอบุคคลไปขึ้นกับอำเภอบางยี่เรือ และอำเภอราษฎร์บูรณะ และยุบอำเภอคลองสานลงเป็นกิ่งอำเภอ ชื่อว่า กิ่งอำเภอคลองสาน ขึ้นอยู่ในความปกครองของอำเภอบางยี่เรือ พ.ศ. ๒๔๘๒ อำเภอบางยี่เรือเปลี่ยนชื่อ เป็นอำเภอธนบุรี ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้มีพระราชกฤษฎีกาตั้งอำเภอคลองสานขึ้น ด้วยเหตุผลที่กิ่งอำเภอ คลองสาน อำเภอธนบุรี จังหวัดธนบุรี มีประชาชนหนาแน่นกว่าเดิม สภาพของท้องที่เจริญขึ้นสมควรยกฐานะ ขึ้นเป็นอำเภอ เพื่อประโยชน์ในการปกครองเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ราษฎรและส่งเสริมท้องที่ให้เจริญขึ้นอีก พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ โดยอาศัยอำนาจ ตามความในมาตรา ๙๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ และมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้น เรียกว่า พระราชกฤษฎีกาตั้งอำเภอคลองสาน พ.ศ. ๒๕๐๐ ให้ตั้งกิ่งอำเภอคลองสาน อำเภอธนบุรี จังหวัดธนบุรี ขึ้นเป็นอำเภอ เรียกว่า อำเภอคลองสาน ขึ้น อยู่ในความปกครองของจังหวัดธนบุรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ และเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๐๓ สร้างที่ว่าการใหม่ที่ถนนลาดหญ้า บริเวณป้อมป้องกันจามิตร ตำบลคลองสาน

ในปี พ.ศ.๒๕๑๔ มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินใหม่ โดยมีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๔ ให้รวมจังหวัดพระนครและธนบุรีเป็นจังหวัดเดียวกัน เรียกว่า นครหลวงกรุงเทพธนบุรี อำเภอคลองสานจึงเป็นอำเภอที่ขึ้นกับนครหลวงกรุงเทพธนบุรีปี พ.ศ.๒๕๑๕ มีประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ให้เปลี่ยนนครหลวงกรุงเทพธนบุรีเป็นกรุงเทพมหานคร และแบ่งพื้นที่กรุงเทพมหานครออกเป็นเขต ปี พ.ศ.๒๕๑๖ ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งกรุงเทพมหานครออกเป็น ๒๔ เขต อำเภอคลองสานได้เปลี่ยนเป็นเขตคลองสาน ขึ้นกับกรุงเทพมหานคร

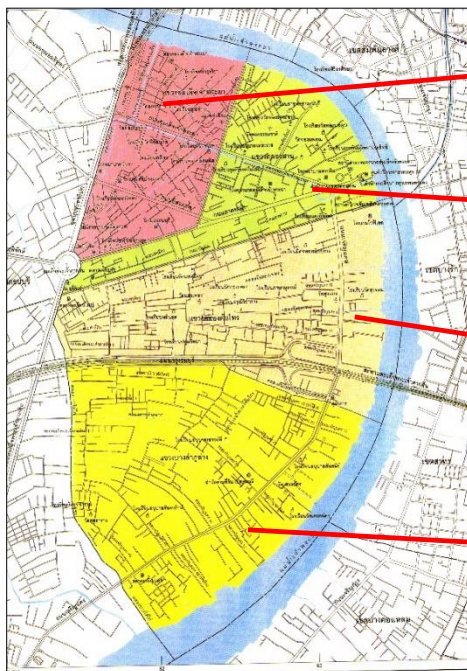
ลักษณะอาคารสำนักงานเขตคลองสานเป็นลักษณะรูปตัวยู ด้วยมีอาคาร ๓ หลัง คือ ตึกกลางเป็นตึก ๒ ชั้น เริ่มปลูกสร้างเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๐๓ และทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๐๔ รูปทรงเป็นสี่เหลี่ยมแบบไทย กว้าง ๗ เมตร ยาว ๒๙ เมตร มีมุขกลางด้านหน้า ตึกปีกขวา ปัจจุบันเป็นตึก ๔ ชั้น ขนาดกว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๐ เมตร ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๙ เป็นตึก ๓ ชั้น มีดาดฟ้า ต่อมาปี ๒๕๓๐ ปรับปรุงต่อเติมดาดฟ้าอีก ๑ ชั้น จากตึก ๓ ชั้น เป็น ๔ ชั้น ตึกปีกซ้ายเป็นตึก ๔ ชั้น มีดาดฟ้าขนาดเดียวกับตึกปีกขวา ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

เขตคลองสานเป็นที่ราบลุ่ม ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านฝั่งธนบุรี โดยเริ่มตั้งแต่ถนนประชาธิปไตยมาถึงบริเวณซอยวัฒนา ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน ตามแนวคลองบางไส้ไก่ มีขนาดพื้นที่ทั้งหมด ๖.๘๗ ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จรดแม่น้ำเจ้าพระยา (ฝั่งตรงข้ามเขตสัมพันธวงศ์)
ทิศใต้	จรดแนวคลองบางไส้ไก่ (ฝั่งตรงข้ามเขตธนบุรี)
ทิศตะวันออก	จรดแม่น้ำเจ้าพระยา (ฝั่งตรงข้ามเขตสัมพันธวงศ์และเขตบางรัก)
ทิศตะวันตก	จรดถนนประชาธิปไตย (ฝั่งตรงข้ามเขตธนบุรี)

๓. การปกครองเขตคลองสาน

แขวงสมเด็จเจ้าพระยา
มีพื้นที่ ๑.๑๖ ตร.กม.

แขวงคลองสาน
มีพื้นที่ ๑.๔๙ ตร.กม.

แขวงคลองตันไทร
มีพื้นที่ ๑.๗๕ ตร.กม.

แขวงบางลำภูล่าง
มีพื้นที่ ๒.๔๗ ตร.กม.

๔. วิสัยทัศน์เขตคลองสาน

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ชุมชนเข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๕. ข้อมูลทั่วไป

- ชุมชนในพื้นที่เขตคลองสาน มีทั้งหมด ๔๒ ชุมชน
- จำนวนถนนในพื้นที่เขตคลองสาน มีทั้งหมด ๑๒ สาย
- จำนวนคลองในพื้นที่เขตคลองสาน มีทั้งหมด ๓๗ คลอง
- สถานีสูบน้ำ จำนวน ๓ แห่ง
- ประตูละบายน้ำ จำนวน ๑๓ แห่ง
- สะพานข้ามคลอง จำนวน ๒๕ แห่ง
- สะพานลอยคนเดินข้ามถนน จำนวน ๑๕ แห่ง
- สวนสาธารณะในพื้นที่เขตคลองสาน จำนวน ๑๔๑ ไร่ ๓ งาน ๙๒ ตารางวา

๖. ศาสนสถานในพื้นที่

วัด จำนวน ๘ แห่ง

ชื่อวัด	ที่อยู่
วัดพิชยญาติการามวรวิหาร	๖๘๕ แขวงสมเด็จเจ้าพระยา
วัดทองนพคุณวรวิหาร	๔๖๔๕ แขวงคลองสาน
วัดอนงคารามวรวิหาร	๑๔๕๕ แขวงสมเด็จเจ้าพระยา
วัดเศวตฉัตรวรวิหาร	๑๒๒๓ แขวงคลองสาน
วัดทองเพ็ญ	๓๓๘ แขวงคลองตันไทร
วัดสุวรรณ	๓๔๙๙ แขวงคลองสาน
วัดสุทธาราม	๕๗๔ แขวงคลองตันไทร
วัดทองธรรมชาติวรวิหาร	๑๔๑ แขวงคลองสาน

มัสยิด จำนวน ๓ แห่ง

ชื่อมัสยิด	ที่อยู่
มัสยิดสุวรรณภูมิ	๔๔๗ ซ.เจริญนคร ๗ แขวงคลองตันไทร
มัสยิดเซฟี (ตึกขาว)	๖๑๙ แขวงสมเด็จเจ้าพระยา
มัสยิดกุฎิลอิสลาม (ตึกแดง)	๖๕๖ ซ.หลังสวนสมเด็จย่าฯ ถ.สมเด็จเจ้าพระยา แขวงสมเด็จเจ้าพระยา

คริสตจักร จำนวน ๑ แห่ง

ชื่อคริสตจักร	ที่อยู่
คริสตจักรพระกิตติคุณสมบุรณ์ ธนบุรี	๒๘๘ ถ. เจริญรัถ แขวงคลองตันไทร

ศาลเจ้า จำนวน ๕ แห่ง

ชื่อศาลเจ้า	ที่อยู่
ศาลเจ้าอาเหนียว	๑๑๔ ซ.สมเด็จเจ้าตากสิน ๕ แขวงคลองตันไทร
ศาลเจ้าซำในเก็ง	๔๐๕ ถ.ท่าดินแดง แขวงสมเด็จเจ้าพระยา
ศาลเจ้าซันตันเก็ง	๒ ซ.กรุงธนบุรี ๒ แขวงบางลำภูล่าง
ศาลเจ้ากวนอู	๘๒ ถ.กรุงธนบุรี แขวงคลองตันไทร
ศาลเจ้ากวนอู (ถ.สมเด็จเจ้าพระยา)	๒๕๑ ถ.สมเด็จเจ้าพระยา แขวงสมเด็จเจ้าพระยา

๗. สถานศึกษาในพื้นที่เขตคลองสาน

- โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๘ โรงเรียน

๑. โรงเรียนวัดเศวตฉัตร
๒. โรงเรียนวัดสุทธาราม
๓. โรงเรียนวัดทองเพลง
๔. โรงเรียนวัดทองธรรมชาติ
๕. โรงเรียนวัดทองนพคุณ
๖. โรงเรียนวัดพิชัยญาติ
๗. โรงเรียนวัดสุวรรณ
๘. โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม

- โรงเรียนในสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาภาคเอกชน จำนวน

๑๐ โรงเรียน

๑. โรงเรียนอนุบาลเชาวนดี
๒. โรงเรียนอนุบาลบ้านไทย
๓. โรงเรียนอนุบาลสุวารรณ
๔. โรงเรียนอนุบาลคันสนีย์
๕. โรงเรียนมานะวิทยา
๖. โรงเรียนจันทรวินิต
๗. โรงเรียนพัฒนาวิทยา
๘. โรงเรียนนานาชาติอินเตอร์เนชั่นแนลไฟโอเนียร์
๙. โรงเรียนบำรุงวิชา
๑๐. โรงเรียนสตรีวุฒศึกษา

- โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ๓ โรงเรียน

๑. วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี
๒. วิทยาลัยเทคโนโลยีวัฒนาบริหารธุรกิจ
๓. วิทยาลัยเทคโนโลยีมิตรพลพัฒนศึกษา

- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๑ แห่ง

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตคลองสาน

๘. สถานที่ราชการสำคัญในพื้นที่เขตคลองสาน

- สถานีตำรวจ / สถานีดับเพลิง

๑. สถานีตำรวจนครบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา
๒. สถานีตำรวจนครบาลปากคลองสาน
๓. สถานีตำรวจนครบาลสำเหร่
๔. สถานีตำรวจนครบาลบุปผาราม
๕. สถานีดับเพลิงปากคลองสาน

- โรงพยาบาล / ศูนย์สาธารณสุข
    - ๑. โรงพยาบาลตากสิน
    - ๒. สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา
    - ๓. ศูนย์บริการสาธารณสุข ๒๘
    - ๔. สถานพยาบาลนโนอา
  - ห้องสมุด / พิพิธภัณฑ์
    - ๑. ห้องสมุดประชาชนเขตคลองสาน
    - ๒. ห้องสมุดประชาชนวัดอนงค์าราม
    - ๓. บ้านหนังสือใต้สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
    - ๔. บ้านหนังสือชุมชนหลังตลาดเจริญนคร
    - ๕. พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตคลองสาน
  - สถานที่สำคัญอื่นๆ
    - ๑. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
    - ๒. อุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ราบรมราชชนนี
    - ๓. สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สาขานบุรี
    - ๔. ชุมสายโทรศัพท์ตลาดหญ้า
    - ๕. สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๒๙
    - ๖. กลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

๙. จำนวนประชากร

รายการ	จำนวน
จำนวนประชากร (ชาย)	34,034
จำนวนประชากร (หญิง)	39,108
จำนวนประชากร (รวม)	73,142
จำนวนหลังคาเรือน	38,171

